

Diarienummer: KS-2025/269

Handläggare: Sara Svanfeldt, HR-chef

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Motion 2025:04 från Christer Johansson (V)– Sex timmars arbetsdag

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Sammanfattning av ärendet

En motion om sex timmars arbetsdag har inkommit från Christer Johansson, Vänsterpartiet med ett yrkande om att Knivsta kommun startar försöksverksamhet med sex timmars arbetsdag med bibehållen lön för en till två yrkesgrupper.

Ärendets uppkomst och historik

Motionen om sex timmars arbetsdag skickades in av Christer Johansson, Vänsterpartiet i april 2025.

Tjänsteutlåtandet tar sin utgångspunkt från pågående arbeten på nationell nivå samt en analys om lokala förutsättningar kring aktuellt ämne.

Rättslig utredning

Lagstöd

Arbetstidslagen (1982:673) har regler om hur mycket man får arbeta per dygn, per vecka och per år. Den tar upp jourtid och beredskap, vilka raster och pauser man har rätt till och vad som gäller för nattvila. Arbetstidslagen bygger delvis på obligatoriska EU-regler i direktivet 2003/88/EG om arbetstidens förläggning i vissa avseenden. Arbetstidslagen kan avtalas bort genom kollektivavtal. Kommuner omfattas av Allmänna bestämmelser (AB) med bilagor. AB är en del av huvudöverenskommelsen (HÖK) och innehåller allmänna anställningsvillkor. Genom kollektivavtal kan parterna avtala om avvikelser från de reglerade arbetstidsbestämmelserna.

Knivsta kommun har ett lokalt kollektivavtal med de parter som önskar ge sina medlemmar möjlighet att byta semesterdagstillägget mot ledig tid.

Interna styrdokument

De interna styrdokument som är relevanta att ta i beaktande kring detta ärende är kompetensförsörjningsstrategin, strategi kring heltid som norm samt lokalt kollektivavtal om byte av semesterdagstillägg.

Konsekvensbeskrivningar

Ekonomiska konsekvenser

De ekonomiska konsekvenserna av att införa försöksverksamhet med sex timmars arbetsdag med bibehållen lön för en till två yrkesgrupper skulle leda till ökade kostnader för verksamheten, då fler personer skulle behöva anställas för att klara välfärdsuppdraget.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Övriga konsekvenser

Konsekvenserna av att i dagsläget införa försöksverksamhet med sex timmars arbetsdag med bibehållen lön för en eller två yrkesgrupper skulle innebära betydande utmaningar i bemanningen, med hänsyn till den rådande arbetskraftsbristen på arbetsmarknaden. Enligt Knivsta kommuns kompetensskattning för år 2025 bedöms exempelvis undersköterskor vara en sårbar befattningsgrupp på 2–3 års sikt. Detta innebär att arbetsgivaren förväntas möta svårigheter i att hitta kandidater som uppfyller kravprofilen. Utmaningarna omfattar både att attrahera nya sökande och att säkerställa att den befintliga personalen besitter rätt kompetens.

Övrig utredning

Frågan om arbetstidsförkortning är högaktuell i samhällsdebatten och har potentiellt omfattande effekter på samhället och dess utveckling, vilket kräver en djupgående analys. SKR:s förhandlingsdelegation har därför beslutat att tillsätta en utredning med uppdraget att noggrant analysera effekterna av förändringar i arbetstidens längd. Denna utredning kommer att genomföras av opartiska utredare.

En viktig aspekt att beakta är den rådande arbetskraftsbristen, särskilt inom kommuner och regioner. SKR:s tidigare beräkningar har visat att en arbetstidsförkortning på tre timmar per vecka för de 1,2 miljoner anställda som omfattas av det centrala avtalet skulle leda till kraftigt ökade kostnader och stora bemanningsproblem. SKR anser därför att detta inte är en framkomlig väg.

För att ge en omfattande bild av frågan har SKR:s förhandlingsdelegation gett en extern utredning följande uppdrag:

- Att belysa kort- och långsiktiga kostnader av arbetstidsförändringar, samt hur dessa påverkar utbudet och kvaliteten på välfärdstjänsterna, möjligheterna

att bemanna välfärdens verksamheter, samt effekter på arbetsmiljö och sjukfrånvaro bland personalen.

- Att analysera effekterna av arbetstidsförkortning på hela ekonomin, kompetensbehoven och arbetsmarknaden i stort, samt specifikt för kommuner och regioner.
- Att granska internationella erfarenheter och lärdomar av arbetstidsförkortningar, med fokus på jämförbarhet med förhållanden på den svenska arbetsmarknaden.
- Att analysera påverkan av det stora antalet lokala kollektivavtal och ensidiga arbetsgivarbeslut som reglerar arbetstidsförkortningar inom kommuner och regioner.

Externa utredare med god insikt i både samhällsekonomiska och arbetsmarknadsmässiga perspektiv kommer att tillsättas inom kort. Utredningen ska lämna sin slutrapport senast den 1 november 2026.

Lokalt i Knivsta kommun arbetar arbetsgivaren för att medarbetarna ska ha goda arbetsvillkor och en god arbetsmiljö. Utifrån kompetensförsörjningsstrategin arbetar arbetsgivaren med insatser kring livslångt lärande, nya arbetssätt och att attrahera fler. Knivsta kommun har i jämförelse med andra låga sjuktal (5,84 % januari - september 2025) och den externa personalomsättningen uppgick till 5,75 procent år 2024. Knivsta kommun arbetar utifrån upprättad strategi kring heltid som norm för att kunna möta framtidens rekryteringsbehov. Siffror kring genomsnittlig sysselsättningsgrad för vård- och omsorgskontoret visar en ökning från drygt 85 % (2015) till 92 % (2024).

Helena Schiller från Stressforskningsinstitutet har vid flera tillfällen föreläst för Knivsta kommuns chefer kring hur kommunen kan arbeta för att skapa en engagerad och välmående organisation.

Samlad bedömning

Med tanke på de nationella utredningar som är aktuella samt konsekvenser i form av ökade kostnader och svårigheter med kompetensförsörjning landar den samlade bedömningen i att avslå motionen.

Underlag för beslut och beslutsexpediering

Underlag för beslut

Tjänsteutlåtande 2025-10-31

Utredningsdirektiv - Konsekvenser av förändringar av arbetstidsregleringen
Motionen

Beslutet skickas till

Akten

Sara Svanfeldt
HR-chef

Barnchecklista inför beslut

Alla under 18 år är att betrakta som barn.

1. Påverkar beslutet barn?

Ja ☐

Nej ☒

Barn påverkas inte av beslut kring arbetstidsförkortningar inom ramen för anställningar i Knivsta kommun.

2. Hur har barns bästa beaktats?

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja ☐

Nej ☐

Inte aktuellt. Beslutet rör inte en övergripande flerårig plan eller ett flerårigt styrdokument. ☐